

ŽELVÍ ZPRAVODAJ

prosinec 2022 - duben 2023

chráníme mořské želvy v Indonésii i na Srí Lance

Je druhá polovina dubna a když se podíváme na to, co se událo od posledního newsletteru – bylo to hektické období. Plné poznávání, změn a setkávání, domlouvání a také aktivit. A to nejen se středoevropany, ale i s Indonésany a s rodilými Srílančany během pobytu na Srí Lance.

Začnu trochu neveselou zprávou. Možná jste si všimli, že ubylo zpráv o námi chráněných ostrovech Mataha a Bilang-bilangan. **V říjnu 2022 jsme neprodloužili smlouvu o spolupráci** s indonéskou Konservasi Biota Laut Berau, kterou jsme od roku 2017 podporovali. Důvodem byly několik měsíců přetrvávající problémy s účetnictvím, pozdním dodáváním dat od šéfa ochránařů

Berlyho, někteří ochranáři podali výpověď. **Rozhodnutí to nebylo jednoduché, ale věříme, že správné.** **V oblasti Berau však chceme chránit želvy a vzdělávat místní obyvatele i nadále.** Jsme ve spojení s Juli, bývalou asistentkou Konservasi Biota Laut Berau. Ta pokračuje ve vzdělávacích programech a zprostředkovává nám **spojení s místní vládou**, zajistila věci, které byly naší organizací zakoupeny. **Usilujeme o to, aby ochrana v oblasti Berau byla i nadále kvalitní.** S tím nám Juli pomáhá. A pomáhají i dobrovolníci - v prosinci na ostrově Maratua učila **Rea angličtinu a přednášela o ochraně želv a nakládání s plasty.** **Luděk v prosinci a lednu zjišťoval situaci v terénu, přivezl důležité a ověřené informace, pomáhal uklízet pláže a také asistoval při přesunech vajec do bezpečí.** Dobrá zpráva je, že v Berau dál pokračuje, a dokonce **se rozšiřuje, náš projekt na výrobu suvenýrů z kokosů, místo z želvích krunýřů.** A to díky místním řemeslníkům, které jsme kdysi zaučili.

Radost máme z dění na jihovýchodě Indonésie. V červenci naši ochranáři **na ostrově Lembata** zasadili semínka stromů, celý podzim se starali o sazeničky a **v prosinci začali sázet na pobřeží.** Stromky dávají na místa, kde chtějí, **aby se snížila eroze.** Věříme, že tyto výsadby významně sníží odplavování písku z pláží. Stromky sázejí nejen místní ochranáři, ale svou prací přispívají i dobrovolníci z České republiky.

Před vánočními svátky přišla na Lembatu naklást vejce **kareta pravá**. **Ve snůšce bylo 220 vajec, rekordní počet** zaznamenaný na Lembatě, ochranáři celou snůšku přenesli do bezpečí. Průměrná snůška je okolo 100 vajec. A jakoby nás želvy chtěly povzbudit v našem úsilí, na začátku ledna přišlo naklást vejce 10 karet pravých, což je také rekordní počet. Vejce ochranáři samozřejmě přesunuli **do chráněné části pláže, kterou mohli díky Vaší finanční podpoře ještě na podzim opravit a zvětšit.**

Pomozte chránit mořské želvy

V březnu byl šéf naší skupiny ochranářů z lembatské SAHABAT PENYU LOANG pozván jako jeden z řečníků do auly střední školy SMA DonBosco v hlavním městě ostrova Lembata v Lewolebě. Pro 70 posluchačů vyprávěl o želvách, jejich biologii, proč jsou důležité v oceánu, co je ohrožuje, i to, jak jim ochranáři na Lembatě pomáhají.

Pro výroční zprávu naší organizace za rok 2022 vydanou v únoru jsme od **Ambasadorky Indonéské republiky v České Republice Kenssy D. Ekaningsih** obrželi následující vyjádření: *“Indonéské velvyslanectví v Praze, stejně tak jako já, velvyslankyně Indonéské republiky, si hluboce vážíme vynaloženého úsilí, které na ochranu želv v Indonésii vynakládá organizace Chráníme mořské želvy. Věřím, že toto počínání je skvělým příkladem pro všechny, kteří se podílí na ochraně životního prostředí. Zcela podporujeme veškeré iniciativy této organizace, které cílí na ochranu životního prostředí a mořských želv (indonésky “penyu”) v Indonésii. Velmi se těšíme na budoucí spolupráci.”* Zde si můžete přečíst celou výroční zprávu https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/vyrocn_i_zpravy/CHMZ-vyrocn_i_zprava2022.pdf.

Prosím šířte anglickou verzi http://saveturtle.net/files/annual_report22EN.pdf?fbclid=IwAR2hpaGjO-ZvzAu1J-gF6a_V22KzEom14SZN-JGVTII9lxYJUGDEPu-L1DY i mezi své kamarády a kolegy v zahraničí. **Děkujeme moc.**

Na ostrově Lembata jsou už od března **dobrovolníci** Eva a Zdeněk a **učí a zase učí**.. jednou o želvách, jindy o odpadech, pak o korálovém útesu, někdy v Taman Daun (vzdělávací mimoškolní organizaci) **v hlavním městě** ostrova v Lewolebě, jindy **ve vesnici** ochranářů nebo jen tak na verandě, kde se shromáždí děti. Všichni jejich pomoc moc oceňují, **o jejich aktivitách už dokonce psaly i indonéské noviny a reportáž vysílala i národní indonéská televize**. Držte palce a pokud byste Evku a Zdeňka chtěli sledovat podrobně, **mrkněte** **sem** https://www.instagram.com/dobrovolne_na_vlne/?igshid=YmMyMTA2M2Y **≡** nebo videa tady <https://www.youtube.com/@dobrovolnenavln> Děkujeme za pomoc!!!

V únoru jsme konečně odcestovali na Srí Lanku. Hlavním cílem je propojení míst, na kterých probíhá pro želvy opravdu přínosná ochrana, s hotely a resorty tak, aby byli turisté posíláni tam, kde ochraně želv opravdu přispívají.

Přípravy nastaly již v roce 2017, dále se rozvíjely v roce 2019, kdy jsme získali širší poznatky z návštěvy patnácti center. Covid a restriktce spojené s cestováním i politická krize na ostrově ale celý projekt zpozdili. Finální přípravy a jasná strategie spolupráce byla vytvořena v roce 2022. **Letošní cesta tedy byla kombinací setkávání s vládními úředníky, s managementem hotelových resortů a návštěv míst na ochranu mořských želv.** Jsem nadšená, kolik jsme toho stihli. Za 22 dnů na Srí Lance jsme zkontrolovali 21 míst na ochranu želv, s 18 hotely jsme domluvili spolupráci, 5x jsme se

sešli s úředníky z Department of Wildlife Conservation, **3x s místními nevládními organizacemi** na ochranu přírody, na **5 lokalitách jsme konzultovali zahájení či zefektivnění ochrany mořských želv** a také jsme domluvili **spolupráci s ženskou řemeslnou dílnou** v Bentotě. K tomu jsme udělali **1 celodenní řemeslný workshop** pro úředníky a vládní řemeslníky a **3 přednášky o želvách** pro veřejnost. O takové efektivitě se nám při přípravách ani nesnilo a jsem na výsledky cesty opravdu hrdá. Moc děkuji všem zúčastněným za spolupráci!

Jak vše probíhalo si můžete poslechnout v podcastu

zde <https://podcasters.spotify.com/pod/show/klimax/episodes/Chrnit-mosk-elvy-je-posln-Hanky-Svobodov--nyn-nm-vyprv-zitky-z-jej-posledn-cesty-po-Sr-Lance-e20hsnm/a-a9gk3fv>

nebo **přečíst v článku na portálu Hedvábná**

stezka zde <https://www.hedvabnastezka.cz/hana-svobodova-mnoha-zelvi-centra-jsou-pasti-na-turisty/?fbclid=IwAR1C4TYyB6vZQSk5oYDTDs2n2fuesoXAY-Qf1nkhsbDwypEJINdDmW3Rz4I>

Pomozte chránit mořské želvy

Některé hotelové **resorty** mě zaujaly, protože v nich pomáhali želvám už před naším setkáním. Na pláži před ně kladou želvy vejce a management hotelu/resortu je **chrání**. Například ve **Weligama Bay Resort** jsme se sešli kromě manažerů se zaměstnanci, kteří už dlouhou dobu přenášejí vejce do bezpečí. Ochránka, která hlídá areál hotelu v noci, vždy upozorní, když želva přijde na pláž. Podělili se o své zkušenosti, ukázali nám pláž se snůškami a chtěli si poslechnout rady a doporučení. **Prodiskutovali jsme, jak a kam vajíčka správně přesunout, jak by bylo možné zaznamenávat data o**

snůškách, proč jsou želvy na jejich pláži důležité a jakou roli v oceánech obecně hrají. Zamysleli jsme se společně také nad tím, jak tyto **informace přiblížit turistům v resortu, místní komunitě** a také jak minimalizovat osvětlení pláže.

Potěšilo nás, že v **Infinity of Srí Lanka**, kde jsme také konzultovali, se **už úspěšně vylíhly dvě snůšky** přenesené do bezpečí.

V **Anantara Peace Heaven Tangalle resort** mají vlastního přírodovědce, mezi pokoji a pláží jsou **stromy, aby na pláž nešlo světlo**, do moře už **vypustili více než 11 000 malých želv** a o své činnosti dokonce publikují články. Mají za sebou ohromný kus práce a mne příjemně překvapilo, jak moc se jim líbily naše vzdělávací materiály a tipy. Hned je napadlo, jak je použijí. Chtějí se také zapojit do pomoci zlepšování ochrany želv na další místa.

Potěšila nás i návštěva v **Tropical garden**, kde **informace o správném způsobu pozorování želv** i o tom, jak by se lidé na návštěvě u želv měli chovat, dali na web <https://www.tropicalgarden.cz/aktivity-a.../pozorovani-zelev/> a vytiskli a vložili do desek do každého pokoje. **To je přesně to, jak hotely i potápěčská centra a průvodci mohou pomoci** a my už jsme jim poslali výsledky z monitoringu želvích míst, plakáty pro turisty a kontakty na místa, která nám přijdou akceptovatelná. Je však potřeba v monitoringu a oboustranné komunikaci nepřetržitě pokračovat.

ALTERNATIVNÍ MÍSTA, KDE POTKAT ŽELVY

KAPUHENWALA (vedle Tangalle)
Mr. Channa Suraweera
tel +94 71 818 1030
Sezóna kladení cca celý rok

REKAWA
Mr. Saman / Rekawa Turtle Watch
tel +94 77 790 2915
Sezóna kladení cca celý rok

BATHIGAMA BEACH (Dikwella)
Mr. Gayan
tel +94 71 170 4905
Sezóna kladení cca listopad až duben

KOGGALA (vedle Habaraduwy)
Turtle farm and hatchery Koggala
tel +94 77 790 3866
Sezóna kladení cca listopad až duben

AMBALANGODA
Mr. Jeevan
tel +94 77 783 5501
Sezóna kladení cca listopad až duben

GALBOKKA (vedle Kosgody)
Galbokka Sea Turtle Center/Mr. Charith
tel +94 77 613 8135
Sezóna kladení cca listopad až duben

+ Pláž v Colombu
Mr. Caminus tel +94 77 465 5512

+ Zeptejte se lokální pobřežní hlídky, na některých místech chrání želvy (např. Mount Lavinia, Hikkaduwa)

Při monitoringu jsme se setkali i se srílanským truhlářem **Gayanem**, který **chrání želvy už deset let** na dvou plážích. Gayana jsme propojili s kolegy z Wildlife department a tak bude ochranu želv dělat legálně a efektivněji. Pomůžeme mu také **vytvořit cedule na pláž** a pokud bude zájem, rádi pošleme i dobrovolníky. Gayan už přenesl 200 000 želvích vajec do bezpečí před pytláky a snaží se i usměřňovat turisty.

Bohužel, ne všechny návštěvy želvích míst byly pozitivní. **Stále tu převládají centra, kde vykupují vejce od rybářů, což podporuje nelegální krádeň vajec z pláží.** Tvrdí, že v bazénech drží jen zraněné želvy, ale **většina želv vypadá zcela zdravě** a jsem přesvědčena, že **jsou drženy jen pro ukázkou** turistům. Mnohde želvy **nesprávně krmí**, drží v bazénech dohromady více kusů i různé druhy a viděla jsem, jak karety pravé okusují pahýly nohou hendikepované karety zelenavé. V jednom centru tvrdili, že z cca 100 vajec se prý vylíhne průměrně jen 35 želv. To je jasný výsledek nešetrného zacházení s vajíčky při transportu. Vajíčka se často převáží od rybářů na motorkách, hýbe se s nimi, otáčí... Malé želvy mnohdy drží v bazénech, dokud nepřijdou turisté a nezaplatí si za to, že je mohou vypustit. To se bohužel děje i během dne **za přímého slunce a na horkém písku a turisté netuší, že si zaplatili za to, že posílají želvu na smrt** – kontakt s horkým pískem ji přehřeje a leckdy brzy zemře. Ani želvy, co nebyly vypuštěny na tom nejsou o moc lépe - želvám v **bazénech zakrní svaly** (nemohou plavat proti vlnám), **nevyvinou se jim plíce** (nemohou se dostatečně potápět) a neloví si přirozeně potravu. **Po 2**

dnech ztrácí instinkt jak a kam se v dospělosti vrátit naklást vejce. V ochranných centrech by měly být pouze želvy, které by jinak v přírodě nepřežily. Vaše návštěva a/nebo příspěvek želvím centrům má velký vliv. Navštěvujte pouze programy, kde opravdu mořským želvám pomáhají.

Naštěstí, celkově je situace pro želvy mnohem lepší než v roce 2019. Na ostrově pod záštitou Department of Wildlife Conservation vzniklo 11 míst, kde ochranu mořských želv provozuje vláda a dělá to opravdu dobře. Turisté sem většinou nesmí a to je pro želvy dobře, mají ticho, tmu a klid. Navíc želvy začala chránit i pobřežní hlídka – místní Coast guard přenáší vejce z pláže před strážní věží k věži a hned po vylíhnutí mláďata vypouští do moře. Z toho mám obrovskou radost!

Ve spolupráci pokračujeme i po návratu. Doplňujeme a posíláme na Srí Lanku kromě nářadí a čelovek hlavně textový a vizuální materiál hotelům, vládě i ochranářům.

V ČR se samozřejmě pokračuje v šíření informací. Povedená byla **výstava fotografií** z našich projektů na ochranu mořských želv v Indonésii i na Srí Lance na veletrhu Holiday World v sekci Cestovní kanceláře ADVENTURA. Máme teď **každý týden přednášky a workshopy pro děti ve školách** a čeká nás i mnoho osvětových akcí pro veřejnost.

Sledujte facebook, kde zveřejňujeme aktuální pozvánky. Chystáme totiž minimálně 3 **oslavy Mezinárodního dne želv**, který bude 23.5. Oslavit ho můžete i Vy. Pomůže i to, že mezi své známé rozpošlete naše minutové video vysvětlující situaci s

bazény <https://www.youtube.com/watch?v=DN3le3lNSM&t=2s> Děkujeme!

Nebo šiřte povedený článek v časopise Be The

Best! [https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/042-](https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/042-045b_zelvy.pdf?fbclid=IwAR1s-Gbta3MkEvg_W4uEsQwHNL7iBhCTtA_scKiQsSLkEYSnbCjw0EXTPml)

[045b_zelvy.pdf?fbclid=IwAR1s-](https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/042-045b_zelvy.pdf?fbclid=IwAR1s-Gbta3MkEvg_W4uEsQwHNL7iBhCTtA_scKiQsSLkEYSnbCjw0EXTPml)

[Gbta3MkEvg_W4uEsQwHNL7iBhCTtA_scKiQsSLkEYSnbCjw0EXTPml](https://www.morskezelvy.cz/pool/vzor/upload/clanky/042-045b_zelvy.pdf?fbclid=IwAR1s-Gbta3MkEvg_W4uEsQwHNL7iBhCTtA_scKiQsSLkEYSnbCjw0EXTPml)

Pomocť se dá opravdu mnoha způsoby. A my máme z každého zapojeného člověka velkou radost! Pokud nemáte čas navštívit či zorganizovat osvětovou akci, přispět můžete i finančně na **transparentní účet 2101346384/2010** nebo nákupem u **spřátelených firem**, které nám s ochranou želv pomáhají –

APM sport <https://www.apmsport.cz/>

Zelená domácnost <https://www.zelenadomacnost.com/k/pomoc-morskym-zelvam-ochranou-jejich-lihnist> . Děkujeme!

Velké díky za Vaši podporu, dodává nám motivaci dál želvy chránit. Děkujeme.

Hana Svobodová

www.morskezelvy.cz

<https://www.facebook.com/morskezelvy.cz-607230715971714/>

www.morskezelvy.cz

